

вуліцы. У адной зь іх ваяка выпраўляецца на вайну і бярэ з сабой торбу сала, якая і робіцца ягоным асноўным клопамат. Вынік гэтага ваярства досыць сумны:

А затым я ў шпіталь папаў,
На спружынным я ложку ляжаў,
Там з мяне абутак зьнялі,
Торбу з салам адабралі,
Ой, браткі, нашто ж я яе браў!

Блін

Антаніна Хатэнка

Блін. Ці ня ўсім беларусам адразу згадалася: „Прапахлая *блінамі* раніца сонцам коціцца ў хату“. І *бліны*, як тое Сонца, узыходзяць на стол урачыста і велічна.

Бліны са скваркамі, з вачастай яечняй, з грыбной поліўкай, са сьмятанай, з сочывам альбо мёдам. *Бліны* масьленічныя, велікодныя, дзядоўскія і будзённыя, што надавалі дням сьвяточнасьць. І *калядныя бліны ладныя*.

Здаецца, мы вырасьлі на *блінох*, як тыя *блінцы* на дражджах. Здаецца, нашыя пульхныя *блінцы* і тонкія, як лісьціны, названыя ў народзе „божымі анучкамі“, насамрэч прыцягваюць да Беларусі шчодрое сонца, сьвятло й цяпло.

А хто ж забудзецца пра слодыч і жар *блінцоў* з Коласавае „Новае зямлі“, якія смакуюць дзядзька Антось і гурт малечы.

А якія шыкоўныя *бліны* пяклі багі на Парнасе, зь якім гонарам падавала іх на стол цудная Геба!

Далібог, варта *разьбіцца ў блін*, каб усмакавацца беларускімі *блінамі*. Уганараваныя ды аблашчаныя ўсенароднай любоўю, *блінцы* вяршаць разам з намі ды вялікім сонцам вечны кругазварот жыцця. Гадуюць, мацуюць і жывяць Яе Вялікасьць Нацыю.

З *блінцамі* лягчэй адольваюцца памінаньне і скруха. *Блінцом* найперш частуюць дух продка, а затым каштуюць самі.

Таму й кажуць спрадаўна — *першы блін сабаку*, бо першы прапануецца роду, дзядам. Узяў сабе — засядзе ў горле.

Як позіркам кінуць у мінуласьць ды прышласьць, дык з *блінамі* перажываюцца і згуба, і адчай.

БНР

Сяргей Навумчык

Абрэвіатура *БНР* ня толькі пазначае палітычную рэальнасьць, але й мае духоўную праекцыю. Новая незалежная беларуская краіна была названая за прыкладам паўднёвых суседзяў, украінцаў, якія ў лістападзе 1917 году ўтварылі Ўкраінскую Народную Рэспубліку. Менавіта Ўкраіна першай і прызнала *БНР* як сувэрэнную дзяржаву, і менавіта ўкраінцы найбольш спрыялі беларускаму незалежніцкаму ўраду.

Пасьля вымушанай эміграцыі кіраўнікоў Рады *Беларускай Народнай Рэс-*

публікі ідэі *БНР* захоўвалі пакаленьні беларускіх эмігрантаў як сымбаль, як сьцяг. Для ўсіх тых тысячаў юнакоў ды дзяўчат, якія ў сакавіцкі дзень пад бел-чырвона-белымі сьцягамі выходзяць на вуліцы беларускіх гарадоў, *БНР* — сымбаль волі, дэмакратыі, незалежнага ды заможнага жыцьця. Сымбаль нашай прыналежнасьці да Эўропы. Зрэшты, шмат хто перакананы, што *Беларуская Народная Рэспубліка* будзе ня проста сымбалам, а назвай Беларусі ў трыцім тысячагодзьдзі.

Бронь

Андрэй Лапцёнак

Браніраваньне — значыць „замацаваньне каго-, чаго-небудзь, за кім-, чым-небудзь, а таксама дакумэнт на такое замацаваньне“. Слоўнікавае значэньне нагадвае пра важныя рэаліі савецкага часу, дзе *бронь*, або *броня* стаяла ў адным шэрагу са словамі „ільгота“ і „блат“.

Напрыклад, *броняй* называлі спэцыяльнае пасьведчаньне на *браніраваньне* жыллёвай плошчы. *Браніраваным* жыллём, акрамя „загранкамандзіраваных“ і „палярнікаў“, маглі пахваліцца толькі супрацоўнікі Ўсесаюзнага аб’яднаньня дзяржаўных цыркаў, якія падоўгу знаходзіліся на гастролях.

Разам з нападам Гітлера на „маладую краіну Саветаў“ выявілася, што *браніраваць* можна ня толькі караблі і танкі, але і людзей. *Бронь* ад фронту выдаваў Наркамат абароны, і страх пазбавіцца тае *броні* прымушаў рабочых стаяць ля станкоў столькі, колькі патрабавала начальства. Жаданьне жыць зрабіла *бронь* часоў вайны прадметам гандлю і спэкуляцыяў. У газэтах 1944–45 гадоў зьяўляліся абвесткі інстытутаў пра прыём студэнтаў з наданьнем *броні*. А празь дзесяцігодзьдзі, калі СССР уступіў у вайну ў Аўганістане, *бронь* са студэнтаў ВНУ пачалі здымаць. Бацькі разьвіталіся з сынамі, плачучы: „Барані цябе Божа!“

Барані Божа вярнуцца ў тых часы.

Брат

Сяргеюк Сокалаў-Воюш

Блізу сарака вытворных ад слова *брат* падае ў сваім слоўніку лексыкограф XIX стагодзьдзя Іван Насовіч, больш сарака — ягоны наступнік з XX-га Ян Станкевіч.

Пабачыўшы малодшага *брата*-беларуса больш расейскім, чым самі расейцы, Мікіта Хрушчоў прадказаў, што і ў камунізм беларусы прыйдуць раней, чым іншыя. І ўсё ж людзі добра разумелі сутнасьць савецкага *братэрства народаў*. Адсюль і жарт: *як будзем дзяліць, роўна ці на-братэрску?* Надта ж добра мы зьведалі сьмяротнасьць так званых *братніх абдымкаў*...

Брук

Сяргей Шупа

Слова *брук* — зь нямецкага *Brucke* — зьявілася разам з нараджэньнем мадэрнага беларускага гораду. Яно прыйшло да нас з Эўропы разам з маг-